

KÖSZEG ÉS VIDÉKE

ELŐFIZETÉSI ÁR egynegyed évre:
Helyben házhoz szállítva 16000 korona,
Vidékre postán 22000 korona.
Külföldre egy évre 3 dollár (50 szokol).

Megjelenik minden vasárnap.
Felelős szerkesztő és kiadó: Rónai Frigyes.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Köszeg, Várkör 39 sz.
Telefon-szám 23.

Helyi hirdetés sora 2000 korona.
Hirdetéseik milliméterenként 500 K.
számítanak.

A magyar közgazdasági krízis: „termelési válság“.

A trianoni Magyarországra nehezedő sok súlyos probléma között is az érdeklődés homlokterében a közgazdasági élet krízise áll, amely krízis ma már mindenkire egyformán érezhetővé vált. Mindenki „szánálni“ akarja magát és minden foglalkozási ág „kölcson-akciók“ sikereitől várja a megoldást. Ilyen körülmények között érdekesnek tartottuk a helyzetre vonatkozóan kérdést intézni a magyar közgazdasági élet egyik kiváló vezető férfiához, aki a múltban, a konjunktúra napjaiban ismételten emelte fel intő szavát a konjunktúra látszat-előnyökének kihasználása ellen. Informátorunk a következőket mondotta munkatársunknak:

— A jelenlegi krízis nem egymagában álló, csak magyarországi tünet, hanem európai, sőt mondhatnám világszerte. Most lenne esedékes a háború alatt elfecserelt javak pótlása és most kellene megfizetni a háború költségeit. Természetes, hogy ez nem történhet márról-holnapra akkor, amikor csaknem az összes értéktartalékokat felélte az emberiség s csak egyetlen érték maradt meg: a szellemi és fizikai munka. Ehhez az értékhez azonban csak úgy lehet hozzáférni, ha lehetségessé tesszük ezeknek a munkáknak a továbbfolytatását, újraelvételét. Ennek a felbecsülhetetlen értékű tőkének a gyümölcsöztesítéséhez más, kisebb és könnyebben mobilizálható tőkék befektetésére van szükség. Ezeknek a megállapításával eljutottunk a mai válság helyes terminus technikusának meghatározásához annak a kijelentésével, hogy a krízis „termelési válság“. Termelési válság pedig azért, mert a gazda nem tudja a földje megműveléséhez szükséges anyagokat és eszközöket megvásárolni, az iparos képtelen nyersanyagot, gépeket beszerezni, a kereskedő pedig nem talál piacot cikkei számára és a három főfoglalkozási ág szellemi és testi munkái s mi valamennyien, gyárosok, gazdák, iparosok, kereskedők és szellemi foglalkozásuk,

termelők és fogyasztók egyaránt képtelenek vagyunk szellemi és testi képességeink kiváltását életstandardunk biztosításával lehetségessé tenni.

A minden irányba kiható válság csodaszereként lépten-nyomon a „külföldi kölcsönt“ emlegetik. Hinnék ebben a panacaeában, ha nem tudnám, hogy azon a külföldön, amelytől éppen a segítséget várjuk, csaknem ugyanaz a helyzet. S bár ezt mindannyian egyformán sejtjük, mégis a külföldi hiteltől várjuk a megoldást, iparosok, gazdák, sőt a termelők és fogyasztók összességét jelentő egyes államok is.

Bizonyos, hogy a külfölddel való hitelkapcsolatok újrafelvétele mellőzhetetlen és előnyös. Előnyös pedig főleg azért, mert jelenti a nemzetközi összeköttetéseknek és bizalomnak újraéledését. Ezért van például nagy jelentősége a tulajdonképpen kisösszegű magyar kölcsönnek is. De persze nem lehet várni azt, hogy kizárólag ezekkel a kölcsönökkel lehessen talpraállítani a gazdasági életet.

De semmiképpen sem lehet talpraállítani a különféle rövid lejáratú, drága külföldi kölcsönajánlatok felhasználásával, amelyek csak arra alkalmasak, hogy egyrészt elvonják az utánjárások tartamára az igénylőt a termelő munkától, másrészt a folyósítás után olyan terheket rónak rá, hogy a kölcsön után siralmasabb helyzetben van, mint volt előtte.

Főleg vonatkozik ez a mezőgazdaságra. A magyar mezőgazdaság teljesen télen-mentesítette magát látszólag a háborús évek alatt. De csak látszólag! Mert kifelé megfizette ugyan jelzálogtartozásait, de óriási adósságokat csinált önmagával szemben, amennyiben esztendőnkön át képtelen volt beszerezni az akkor talán elődázható, de ma égetően szükséges anyagokat, felszereléseket, eszközöket. Ezt a tartozását akarja most megfizetni a magyar mezőgazdaság, de ha ezt rövid lejáratú drága külföldi hitelek felhasználásával akarja tenni, saját vesztébe rohanna. A mezőgazdasági beruházások előnyei ugyanis nem mutatkoznak egyszerre és olyan rövid idő alatt, mint amennyi idő alatt a kölcsön lejár.

Valamivel kedvezőbb az ipar helyzete. Az ipar ugyanis jóval rövidebb idő alatt képes megforgatni az üzemébe befektetett tőkét, de itt még az a nehézség, hogy a produktumok értékesítése csaknem lehetetlen a mai viszonyok között.

Megállapíthatjuk tehát, hogy a külföldi hiteltől nem várhatunk mindent, vagy legalább is nagy körültekintéssel kell eljárni ezei a téren, mert az elhamarkodottan felvett súlyos feltételű kölcsön csak oktan és végeredményben katasztrófális eladósodásra vezet. A szánálást tehát belülről kell kezdenünk az igények mérséklésével. A feszültség enyhülése után különben, — amikor a lappangó tőke már belátja, hogy a konjunktúrák végképen elmúltak — azt hiszem idehaza is jelentkezik annyi pénz, amennyi a termelési válságot ha megszüntetni nem is fogja, de enyhíti majd és lassan, fokozatosan ismét lábbaáll a ma súlyos beteg magyar közgazdaság.

HIRDETMÉNYEK.

Szőlészeti és borsászati főfelügyelő által megtartott ellenőrzés alkalmával hiányként megállapította, hogy a helybeli borkereskedők és vendéglősök a bortörvény 17. §-ában elírt kötelezettségnek nem tesznek eleget, azaz a törvénynek földmivelésügyi rendelkezéssel megállapított és nyomonkövetésben rendszeresített kivonata a megjelölt helyeken kifüggesztve nincs. Ez esetben a kihágási eljárás lefolytatását mellőzöm, azonban nyomonkövetésben felhívom az érdekelteket a hiány pótlására, mert a legközelebbi ellenőrzés alkalmával tapasztalt mulasztások a törvény teljes szigorúval fognak megtoroltni. Ily bortörvény-táblák, míg a készlet tart, a soproni szőlészeti és borsászati főfelügyelőnél rendelhetők meg.

A gépjárművezetői igazolványok 1925. év június végéig érvényesek. Mindazok tehát, kik ezen határidőn túl is kívánják gépjárművet vezetni, új igazolványt kötelesek szerzeni. Ezen új igazolványok — a régiak bemutatása mellett — 1925. január 1. től április végéig fognak be-

Köszeg város polgárságának helyzete a huzi békekötés után.

Nemrég egyik polgártársam kérdezte tőlem, hogy vajjon a régebbi időkben jobb sora volt-e az embereknek, mint most? Illet bizony akkor sem volt aranyélet, különösen nem a huzi békekötés után. A gyakori háborúk, török hódoltság, belviszály, mind gyengítette édes hazánkat szivta életrejét. Leírhatatlan nyomor, inség, szegénység terjedt el az országban. Tetézte az általános elégedetlenséget a császári hadaknak — soldateszkának — erőszaka, fosztogatása. A soldateszka ellen nem volt védelem. Hová is fordult volna a kiszorított, kifosztott polgár oltalomért megtorlásért? Ki szolgáltatott volna neki elégtételt, mikor a soldateszka volt az ur az országban? Jó sora csak ennek volt. Zsoldon kívül jutott még zsákmány, mert katonának szabad a prédázás.

A huzi békekötés után, mely véget vetett Bocskay István felkelésének, 1667-ben még korántsem állott helyre a béke és a rend. Mielőtt azonban az akkori állapot egyik részletének megismertetésébe bocsátkoznék, elakarom mondani Köszeg városnak helyzetét a Bocskay felkelés ideje alatt, mivel erre vonatkozólag nem teljesean hiteles adatok jutottak eddig napfényre és amit elakarok mondani, összefüggésben van

a városnak Bocskay István felkelésének ideje alatt tanúsított magatartásával. A köszegi polgárok sehogysém rokonszenveztek a felkeléssel.

Ismerjük Bocskay István felkelésének történetét és városunknak Némethy Gergely kuruc generális által való elfoglalását. Igaz csak rövid ideig szállták meg a hajduk városunkat, de e rövid időre is szomorúsággal gondoltak vissza elődeink. A hajduk városunkat nem rendez ostrom útján foglalták el, hanem azáltal váltak uraivá, hogy Nádasdy Tamás a hajdukot a hátsó vár kapun át, melyet özvegy édesanyja Nádasdy Kristófné néhány évvel ezelőtt csináltatott, beerosztotta. A várból azután hirtelen a városba törtek és azokat, akik ellenállottak, levágták. Nádasdy Tamás azután mint a felkelőknek parancsnoka (Rebellen Obrester) a hajdukot a belvárosban a polgároknak házaiban elszállásolta és a polgárok által eltartatta. A városi kormányzást pedig reábizta valami Dien Daniel nevű emberre Lőcsről, ki egyúttal a városi bírói tisztet is viselte.

A hajduk Köszegen nem töltötték el tétlen idejüket, hanem Ausztriába portyáztak. Gyujtogatás, zsákmányolás és rablás jelezte útjukat. A zsákmányt Köszegre hozták, itt maguk közt felosztották és lakásaikban tartogatták. Mikor azonban a hajduk megtudták, hogy egy tábornagy parancsnoksága alatt közeledik a császári had, Nádasdy Tamás titokban ellillant. A többi

felkelő is elmenekült és teljesen nyoma vesztett, mintha a föld nyelte volna el őket. Még annyi idejük sem maradt, hogy zsákmányukat magukkal hurcolhatták volna, az mind visszamaradt lakásaikban, melyet azután a városba Peszer kapitány parancsnoksága alatt bevonuló császári zsoldos had magának tartott meg.

Dien Daniel volt városbíró, ki úgy mint a többi kurucz szinte Ausztriában értékes holmikat hurcolt össze, sehogysém nyugodott bele, hogy zsákmánya, melyet volt szállásadójánál Pamer Mihálynál hagyott menekülésekor vissza, a császáriaknak kezébe esett. Igen értékes holmik lehettek, mert utóbb menekülés után Lőcsről reklamálta azokat Pamer Mihálynál, ki azt izengette vissza, hogy nála semmi zsákmány és ha volna, akkor jöjjön el személyesen, de Dien Danielnak volt oka el nem jönni Köszegre. Más eszközöz nyult, mellyel az elroholt tárgyakért magát kárpótolni gondolta. A köszegi polgárok, nem tudva azt, hogy a közrend nem állott még helyre és le nem fegyverzett nemesek és egyéb zsákmányra éhes csalétek kóborol szerte azét Sopron és Vas megyében, ismét vásárookra jártak. Akkori időben a közönség az évi szükségletét a vásárokon szerezte be, innen magyarázható, hogy a mostani vásárok a régebbi vásárok forgalmát meg csak megsem közelíti. Hát ezen alkalomra leselkedett Dien Daniel Lőcsen, ki időközben

cseréltetni a szombathelyi állami rendőrség kapitányságánál. — A becsérelésre vonatkozó részletes utasítások a községi államrendőrkapitányság hirdetési tábláján kifüggesztett „Hirdetmény”-ből tudhatók meg.

Dr. Halmay Gusztáv m. kir. rendőrtanácsos.

Ipartestületi közlemények.

A budapesti Kereskedelmi és Iparkamara f. évi április hó 18—27 ike között nemzetközi vásárt rendez, ezzel egyidejűleg tartja az Országos Magyar Iparművészeti Társulat 40 éves fennállása alkalmából jubiláris kiállítását is. — Miután a vásár tiszteletbeli helyi képviselővel az ipartestület elnöksége megbízott, felkérem azokat, akik a vásáron kiállítani, vagy a vásárt megtekinteni óhajtják, hogy felvilágosítás végett forduljanak az ipartestülethez, hol minden kérdésre bővebb felvilágosítás nyerhető. Azokat, akik kiállítani és a katalógus betűrendes cégmutatójába magukat felvétetni kívánják, sürgős jelentkezésre hívom fel, nehogy esetleg a katalógusból kimaradjanak.

Dömötör Gyula ipartestületi elnök.

H I R E K.

Értekezlet volt a városházán kedden délelőtt 10 órakor a polgármester elnöke alatt. Az értekezlet tárgya az volt, hogy a megüresedett városi tisztviselői állások betöltésének e vagy elhalasztassák a betöltés az általános tisztújításig, melynek terminusa ezidőszert meg mindig ismeretlen, miután a törvényhozás erre vonatkozólag nem intézkedett. Az értekezleten, melyre a polgármester a város valamennyi képviselőtestületi tagját meghívta. 29-en vettek részt s igen élénk eszmecsere indult meg. A polgármester ismertette azon álláspontját, hogy a választások kiírására azért történtek meg az intézkedések, mert a földmivélsügyi miniszter elrendelte az ugyancsak üresedésben levő állatorvosi állások betöltését és így méltányos és igazságos, hogy a többi állásokat is töltsék be a város, annál is inkább, mert míg az állatorvosi állásra nincs behelyettesített jelöltje a városnak, addig a többi állásokban már több év óta behelyettesített tisztviselők dolgoznak és így egy választáson el lehet intézni az összes üresedésben levő állásoknak betöltését. A vitában résztvettek Freyer Lajos, August János, Szova Ferenc, dr. Hechinger Ede, Flamisch Gusztáv, Sulyok Ferenc és Kincses István képviselőtestületi tagok, melynek eredménye az lett, hogy a megjelent képviselők közül 26-an szavaztak amellett, hogy az állásokat be kell tölteni és mindössze hárman voltak ellene. Ezek szerint tehát tisztújítás lesz a városnál február hó első felében és meg lehet az is, hogy még ugyancsak ez évben meglesz az általános tiszt-

Chernel Ferenc Sopronmegye főispánjának szolgálatába lépett, hogy bosszuját a községi polgárokon kitolthassa. Rájuk csapott kóborló cinkostársnival, midőn ezek iparcikkeikkel vásárra jártak, és kettőt lécsón mindenestül egy kastélyban fogva tartott, míg megfelelő váltságdíjat meg nem fizetnek. Ily zsarolásban Dien Dániel és cinkostársai Nadasdy Tamásnak példáját követték, ki Pamer Mihály fiának szabadlára helyezéseért 2 ezer tallért követelt és ezen rengeteg összeget meg is kapta.

Mit most?

Köszeg város bírása és magisztrátusa 1607 évi szeptember hónapban instanciát nyújtott be Mátyás akkor még ausztriai főherceghez, ki azt a magyar kancelláriához küldötte át. A város ez instanciában nem kért egyebet, mint hogy Nagy György, Sopronmegyének akkori vicepánja kötelezze Dien Dániel lösi lakót, hogy a fogvatartott két községi polgárt szekerükkel és lovaikkal azonnal bocsássa szabadlára, a községi polgárokat pedig Sopronmegyében ne háborgassák. Hason utasítást kértek kiadni Szecseley Ádám Vas megye alispánjának is azon hozzávalással, hogy a községi polgár csak saját várostírája előtt panaszkodhat be és lenem tartóztatható idegen hatóság vagy község által.

Polgártársamnak ezek után azt válaszolhatom: akkor van az embereknek jobb sorsa, midőn van béke, jog és életbiztonság és efelett egy erős tisztességes kormány őrökdi. a. j.

ujítás is, ha a törvényhozás az idevonatkozó törvényt tető alá tudja hozni, ha pedig nem, akkor még az idén sem lesz általános tisztújítás és még az is meglehet, hogy talán egyáltalán nem lesz többé választás, hanem esetleg kinevezés útján kerülnek a tisztviselők véglegesen állásukba. Várjuk meg hát türelmesen, hogy mit hoz a jövő.

Tüzoltó tanfolyam volt dec. 30. és 31 én Szombathelyen, melyen a községi tüzoltóegyesület részéről Marton Károly főparancsnok és gróf Erdody Tamás helyettes főparancsnok vettek részt.

A katolikus kultúrestek programjában változás van. A kuruc énekek helyett dr. Szunyogh X. Ferenc a magyar festőművészet történetéről tart előadást 60 vetített képben be is mutatva a legnagyobb magyar festőművészek legszebb alkotásait.

Az ipartestület új pénztárosa. Jeszli József az ipartestület eddigi pénztárosa nagy elfoglaltságára s mandátumának leteltére való tekintettel viselt állásáról lemondott, helyébe Hammer János kéményseprőmester választott meg.

Megvált a városi szolgálatból Habetler Győző volt városi díjnok, kinek helyébe a polgármester a városi számvonóségtól Kovács Rezsőt rendelte fel, aki az árvaszéki és kihágási ügykezelést fogja ellátni.

Koran elfaradt lelek. Nagy Kornél nyug. honv. ezredes 16 éves fia Nagy Frigyes, a soproni reáliskola nevelőintézet IV. évfolyamának növendéke volt, hétfőn délután szüleinek a lakásán öngyilkos lett. A gyermek hazajött, hogy a karácsonyi szünidőt szülei és nővére körében eltöltse, a családi tűzhely mellett lelki nyugalmat és kis pihenést találhasson. A kegyetlen sors nem engedte meg érzékeny lelkületének, hogy czelet megtalálja, csalódás érte. Foglalkoznia kellett a számtannal, amiből még egy itthonra felhódott 64 hosszú soros nehezebb német költeményt is kellett megtanulnia. Felcsigázott idegzete dacára, hallgatva apjának ismételt intó szavára, elvégezte, — amennyire lelki ereje megengedte — a tanulást, de végleg kimerülve, nem rendelkezett már azzal az egyensúllyal, amely győztesként engedte volna őt kikerülni a nehéz küzdelemből, megtört, össze-roppant. Ezek a mélyen rejlő legbensőbb tényezők bírhattak arra, hogy oly hirtelen és oly elszántan nyult ahhoz a fegyverhez, amely azonnal kioltotta fáradt testének kimerült lelkét. Temetése szerdán ment végbe nagy részvét mellett, utolsó útjára kísérték, ahol végremegtálatja majd azt a nyugalmat, amit rövid életében megtalálni nem tudott.

Halálozás. Hétfőn hunyt el 80 éves korában özv. Holczzius Tóborné szül. Schneeberger Alojzia végelgyengülés következtében. Temetése szerdán volt nagy részvét mellett.

Halálozás. Szerdán temették el nagy részvét mellett özvegy Rupánovits Mihályné szül. Krótyl Annát, városunk 83 éves okl. szülésznőjét. Halálát végelgyengülés okozta.

Szeretettadomány. Horváth Lajos két zsák burgonyát adott a polgármesternek a szegényházak lakói közt való szétosztásra. A Szikvizgyár két millió koronát adott a tüzoltóegylet részére, 1 milliót a rokkantak és hadiözvegyek részére, 500.000 K-t a csecsemővédelem céljaira. A helybeli zászlóaljparancsnokság dec. 26 án 50 szegény között ebédet osztott ki.

Cserkészfilm a moziban. Szerdán 14 én a helybeli moziban bemutatják a kopenhágai olimpiaszról készült felvételt. A bevétel a két helybeli csapaté, melyből a Jurisich-csapat a rádiójának alkotó részét szeretné megszerezni, melyet azután maguk a cserkészek csinálnak meg. Erre a célra felülfizetéseket szívesen fogad a csapat.

Rádió előadás Csepregen. Arató István igazgató és Martou Géza leánygimnáziumi tanár tegnap az ottani érdeklődők meghívására Csepregen tartottak előadást a rádióról, ezért a leánygimnáziumnak a szokott rádióestje e héten elmarad.

A Pulgari Kör vezetősége a Kör tagjait meghívja egy f. hó 17 én, szombaton este tartandó ismerkedési férfi estélyre.

Uj tanítóválasztás előtt áll az ev. hitközség, mert mint értesülünk a megválasztott Kaposi Károly visszalépett ezen új állásától.

Vidéki előfizetőinket tisztelettel kérjük, hogy az előfizetést szíveskedjenek minél előbb megújítani, hogy az ezévi címek kinyomtatása még ebben a hónapban eszközölhető legyen és abból ki ne maradjanak. Azon előfizetők, kik a lapot tovább járattai nem óhajtják, írják rá a lapra „vissza, nem fogadom e.” és adják át a levélhordónak. Azután pedig rendezzék hátralékos tartozásaikat, amennyiben ilyen volna.

A jóvredelmadó felszólamlási bizottság tárgyalásai január hó 14 én, szerdán veszik kezdetüket. Ugy tudjuk, hogy az első tárgyalási napra a meghívók már kimentek. Ezuton is felhívjuk az érdekeltek figyelmét arra, hogy a tárgyalásokra készüljenek elő és esetleges bizonyítékaikat vigyék magukkal a tárgyalásra.

Táncmulatság. A községi Zenepártolók fuvós zenekara ma este 8 órai kezdettel nyilvános táncmulatságot tart. Belépődíj 15.000 korona.

A városi tisztviselői állásokra ez év február 3 ig kell benyújtani a pályázati kérvényeket. Az állatorvosi állás pályázati határideje január 20-án lejár. Szinte természetesen találjuk, hogy egy kis korteshullám vonul végig a városban és akadnak egyesek, kik 3—4 állást is megpályáznak azon reményben, hogy egyiket csak sikerül elnyerniök. Pedig azt hisszük, hogy ez a korteshullám a pályázatok kiírásával el is vonult a város fölött, mert szinte természetesen látszik, hogy a betöltendő állásoknál elsősorban csak azok jöhetnek figyelembe, kik már hosszú évek óta betöltik ezen állást és működésük ellen kifogás sem merült fel. Így hát a versengés aligha biztat eredménnyel, legfeljebb arra jó, hogy személyeskedést szitson és hiábavaló izgalmat keltsen. Ugy látjuk, hogy csupán az állatorvosi állásnál lesz esetleg szavazás, mely állásra előreláthatóan 4—5 en is fognak pályázni.

A Községi Takarékpénztár felkéri azon részvényeseket, akik az elővételi jogot nem gyakorolták, hogy a régi részvényeit vagy ezek helyett a letéti jegyet, ideiglenes igazolványt, ideiglenes részvényt az új összevont részvényekre mielőbb becsérélni szíveskedjenek, mely alkalommal az esetleg szükséges töredékkiegészítő darabokat nagyon előnyös árban bocsátja rendelkezésre, hogy mindenkinek egész részvénye legyen. Ez megkönnyíti a nemsokára bekövetkező osztalékfizetést, de a töredékrészvényes érdeklében van még azért is, mert a töredékek megszüntetése végett az ilyeneknek kötelező beváltása fog bekövetkezni, ez pedig nem lesz oly előnyös, mint most a nagyon kedvező kiegészítés elerhető.

Alarcosbált rendez a helybeli tüzoltóegylet f. hó 31 én szombaton este. Másnap este pedig legénységi táncmulatság lesz a Mulató összes termeiben.

Művészeti kiállítás a Vas megyei Kulturházban. Nagy horderejű művészi kiállítás nyílik meg január hóban Szombathelyen, az igazi magyar művészet bemutatásának érdekében. A műcsarnok jeles mestereinek alkotásaiban lesz alkalma gyönyörködni Vasvármegye műveltségének. A kiállításnak másik célja az, hogy letörje a vidéken a kávéházakban képzőművészek által rendezett kiállításokat. Ahol többé kevésbé műbecs nélküli selejtes képeket értéken felül adnak el a jóhiszemű közönségnek. Holott elismert híres mesterektől vásárolhatnák művészi képeket és szobrokat a közvetítő kereskedők elkerülésével. Erre ad alkalmat Darany kormányfőtanácsos zászlóbontása a Dunántul összes nagyobb városában rendezendő művészi kiállításokkal. Az első kiállításra szombathelyi kulturházban január 14—23-ig tart. A kiállítást dr. Tarányi Ferenc zala- és vasvármegye főispánja január 14 én, szerdán délelőtt 11 órakor fogja ünnepélyesen megnyitni. A kiállítás naponként délelőtt 10—1, délután 5—7 óráig lesz nyitva. Belépődíj 5000 K. A befolyt összeg a kulturház és a muzeum céljaira fordítatik. A kiállító művészek elhatározták, hogy 1 és fél milliót meghaladó művásárlásnál a vételár 3 havi részletben is fizethető, ezzel is alkalmat óhajtának adni az igazi művészet terjesztésére. Melegen ajánljuk a művészi kiállítás megtekintését és pártolását.

Letartóztatták Zeuppán István cipésszabót a zalaegerszegi hatóság megkeresésére, mert 1922 ben Zalaegerszegen egy akkor 15.000 koronát érő kerékpárt lopott.

A t. olvasóközönség részére több ezer kötet magyar és német regény áll rendelkezésre a helybeli Kölesönkönyvtárban.

A Kalh. Legényegylet műkedvelő gárdája 17-én este 8 órakor, 18-án délután 4 és este 8 órakor színelőadást tart. Színpadon kerül Than Gyula kacagató énekes népszínműve „A mi falunk” 3 felvonásban. Helyárak: I. hely 15, II. hely 10, állóhely 8 ezer korona. A díszleteket az előadásra a téren jól ismert Karner Nándor festő tervezte és festette. A vasárnapi színelőadás után táncmulatság lesz. Táncjegy 10.000 korona. A zenét úgy a színdarabhoz mint a táncmulatsághoz a községi vonózenekar szolgáltatja.

Köszönetnyilvánítás. Özv. Roth Lórándné az Erzsébet gyámolda 12 szegényei között újkor háztartási cikkeket és pénzt osztott ki, mely lelkes adományért a szegények nevében köszönetet mond a gondnok.

Szepten fejeződik a községi Erzsébet Szanatórium, ahol tudvalevőleg a munkásbiztosítónak vannak üdülőbetegei, jobbára a középosztályból elhelyezve. A vezetőség folytonos alakításokkal oda törekszik, hogy az itt tartózkodást minél kényelmesebbé tegye. De szórakoztatásukról is gondoskodik. Így december hó folyamán kilülés és karácsony napján meghívott közönség előtt kitűnően sikerült műkedvelői előadások voltak, amely alkalmakkal a szentpéteri ünnököknek kiváló alkalmat nyújtott hogy bizonyítsák, minden szép és jó iránti lelkesedni tudásukat. A szanatórium dísztermét megtöltő meghívott közönség nagy szerűen szerakozott. A karácsony napját pedig arra is felhasználták az üdülő betegek, hogy a Kórházegyesület elnökét Kincs Istvánt és főorvosát Lauringer Jánost kedves ünnepségekben részesítették névnapjaik alkalmából.

A városi képviselőtestületi tagok újjászervezéséről hozt hírt épen a Vasvármegye pénteki száma és még esütörtöki számában erősen kesereg afelett, hogy Kőszegen virilista uralom van, mert a választott képviselőtestületi tagok száma megfogyatkozott, miután régen nem volt választás. Tény az, hogy Kőszeg város, mint szabad királyi város, ebből a szempontból a törvényhatósági városokkal esik egyenlő elbánás alá és azért nemcsak Kőszegen van meg ez a mindenesetre nem egészséges állapot, hanem megvan ez Győrben, Sopronban, Székesfehérváron, Kecskeméten, Debrecenben és Szegeden is és azért csak várjuk meg szépen csendesen az erre vonatkozólag meghozandó törvényt, melyről a Vasvármegye pénteki száma már részleteket is közölt, mert a jelenlegi állapot sem a főispán, sem az alispán, sem a polgármester, de meg a Vasvármegye cikkírója sem változtathat, hanem egyes egyedül a törvényhozás, mely ha békésen tud dolgozni, úgy talán ez évben meg is hozza az újjászervezési törvényt.

Tanoncvizsgák. A községi ipartestület tanoncvizsgáló bizottságai előtt a következő tanoncok tettek segédvizsgát a nyertes segédlevelet: Hódy Teréz nőiszabónak Kratochwill Lujza tanonca kitűnő; Raschke Hildegard nőiszabónak Kijak Mária és Ferencz Mária; Jesztl József zúcsnak Hafner József tanonca; Koller István kovácsnak Lipárt Géza tanonca, Pontyos Gyula mészárosnak Tóth József tanonca, Weöres Aladár géplakatosnak Illés János tanonca, özvegy Wölffel Károlyné bogárnak Krancz József nevű tanonca jó—jó eredménnyel.

Hirdetmény. A külkereskedelmi statisztikai adatszolgáltatás ujonnan szabályozó kereskedelemügyi miniszteri rendelet értelmében 1925. évi január hó 1-től kezdve a külföldről érkezett és oda felkötött áruk statisztikai bevallásához új aranyilatkozati nyomtatványokat léptetnek életbe és ennek folytán az eddig használatban volt régi aranyilatkozati űrlapok január hó 1-től kezdve a közforgalomból bevonatnak. A felek birtokában levő és 1925. évi január hó 1-től érvénytelenül vált eme pénzértékű, hivatalos uton előállított űrlapok minden vasuti áruváltárnál legkésőbb január hó 15-ig megfelelő értékű új űrlapért kicseréltetnek vagy készpénzben beváltatnak. Erről a n. é. közönség azzal figyelmeztetik, hogy január 15-ike után a szóban levő aranyilatkozati űrlapok többé nem váltatnak be.

Tagsági könyvet a Hangya irodában kikérheti mindennap délután 4—8 óráig.

Gyümölcsfáink ellenségére és elhanyagoltóságára mutatunk rá nemrégben és annak szükségét emeltük ki, hogy városunk jól felfogott érdeke megköveteli, hogy a nekünk annyi kárt okozó fergek és rovarok ellen védekeznünk kell és pedig nemcsak szórványosan, hanem közös erővel, minden gyümölcsfán. Gyümölcsfáinkat elsősorban a vértetű leszi tönkre, melyek ellen a leghatásosabban úgy védekezünk, ha a sebhelyeket simára kivagjuk és petroleumemulsióval bekenjük, mely utóbbi a vértetűket megöli. Azonkívül leragaszthatjuk a sebhelyet vértetűkáránnyal. Ezt könnyen megteheti mindenki, csak be kell szereznie a két szert. Nehezebb illetve költségesebb a szintén őriási károkat okozó gombák és rovarok irtása. Hogy ezektől szabadulhassunk, leginkább a gyümölcsfa karbolinómmal való permetezését tanácsolják, külön erre a célra készült permetező géppel. Értesülésünk szerint ily gépnek a beszerzési ára körülbelül 800 000 korona. Mivel az legfeljebb csak néhány gyümölcsös tulajdonos áldozna ilyen aránylag nagy összeget, célravezetőbbnek gondolnánk ha a város rendelne meg néhány ilyen gépet, botanizhatna a szükséghez képest néhány embert, kik azután mindazoknak, kik gyümölcsfatermelésük nagy fontosságát kellőképp méltányolják, rendelkezésükre állanának. Természetesen a munka, használati díj és az elhasznált anyag árának megtérítése ellenében. Vagy karolja fel a hegyközség ezt az ügyet, mert végeredményben mindegy, hogy ki irányítja a munkálatokat, a fő az: történjék mielőbb komoly intézkedés, hogy gyümölcsfáinkat minél előbb rendbehozzassuk a legolcsóbban és legegyszerűbben. Hogy ez azonban keresztülvihető legyen, szükséges, hogy hozzáértő ember, permetezőgép és a permetezéshez szükséges anyag kéznél legyen. Valószínűnek tartjuk, hogy lassacskán mindenki igénybe venné ezen nem drága, semmi fáradságot vagy beszerzési nehézségeket nem támasztó berendezkedést. Egykor a peronoszpóra pusztításai ellen irányuló védekezéssel szemben is mutatkozott bizonyos ellenszenv, míg végre az elérte: siker volt legjobb szöszölgője. A külföldön a permetezéssel nagyszerű eredményeket értek el.

Egy kis anyakönyvi statisztika Kőszegről. Az elmúlt 1924 ik esztendőben Kőszegen a születések száma 176, a halálozásoké 153 volt és házasságot 75-en kötöttek. Ezzel szemben az 1923. évben született Kőszegen 194 gyermek, meghalt 151 egyén és házasságot 48-an kötöttek. Tehát csak a házassági statisztika kedvezőbb, míg a születési és halálozási, nem épen kedvező képet nyújt.

Szentei zarándok ut. Értesülésünk szerint sok százezer zarándok készül a világot minden tájáról Rómába a szent évben. Az odautazást egyedül a vonatok túlszűkösége tenné aggályossá és éppen ezért a magyar katolikus társadalom érdekében a kongregációk, melyek a zarándokutak intézését és irányítását végzik — mint Budapestről jelentik, megállapodást létesítettek a Cosulich Triesti Tengerhajózási Társasággal (VII. Thököly-ut 2.) budapesti igazgatóságával, hogy a tavaszi olaszországi járataikra Triesttől—Nápolyig a zarándokoknak 25% kedvezményt adnak. Ezáltal a római zarándokutnak nyugalmas és zavartalan lebonyolítása biztosítva van, annál is inkább, mert a hajótársaság ezekre az utakra hatalmas oceanjáró luxus gőzöseit bocsátja rendelkezésre.

A Pécsett elhelyezett m. kir. Erzsébet tudományegyetemen a beiratkozások 1925. január 20-tól 31-ig eszközöltetnek oly módon, hogy az ideiglenesen Sopronban működő evang. hittudományi kar hallgatóinak beírása január 20-tól 23-ig, a jogi, orvosi és bölcsészeti kar hallgatóinak beírása pedig jan. 26-tól 31-ig fog megejteni. Azok, akik még nem voltak ezen egyetem hallgatói, kérvényezés útján nyert felvételi engedély alapján február 1—7-ig iratkozhatnak be. Ezek felvételi kérvényüket január hó 25-ig nyújthatják be az illetékes kar dékáni hivatalába. Az utólagos beiratkozás február 10-ig dékáni, azon túl február 18-ig bezárólag rectori engedéllyel végezhető. Az egyetemre való felvételért, tandíjmentességért, köztisztviselői tandíjmentességért, menzakedvezményért és internátusi felvételért előterjesztendő összes kérelmek egy kellően felszerelt kérvénybe foglalva, melyhez egy felzetlap is csatolandó, az illetékes kar dékáni hivatalába nyújtandó be.

Megkerült kerékpár. Néhány hónappal es előtt Csánits építőmester házában kapuszinjéből ellopták dr. Paller József orvos kerékpárját. A napokban a véletlenség ezt a kerékpárt a rendőrség kezére játszotta. Egy helybeli fiatal ember, ki a kereket Molnár Kálmán velemi születésű helybeli kocsiától kölcsönözte ki, biciklizett az utcán, és Heidenreich Lajos felismerve dr. Paller kerékpárját, azonnal közölte ezt a közeli rendőrszemmél, ki a kerékpározót a kerékkal együtt bekísérte a rendőrségre. Molnár ellen megindult a bűnvádi eljárás orgazdaság miatt.

A „Vasvármegye” újévi ajándéka egy naptár, melynek kiosztására a kiadóhivatal beunünket kért fel. Minden egyes előfizető jelentkezzék a kiadóhivatalban, hol a naptárt átveheti.

Talált tárgyak. Egy keztyű és egy bevásárlókönyv találtatott. Igazolt tulajdonosa átveheti az államrendőrségen.

Kerékpártolvajok. Schlogl Lajos és Bernád Samu nemessói lakosok Palkó Lajos vendéglős folyosójáról ellopták Kálmán Géza és Schlogl Imre kerékpárjait 3 millió korona értékben. Nevezettek feljelentettek a szombathelyi kir. törvényszéken.

Egy millió koronát lopott ki Pintér István cuki lakos zsebéből Bokor Imre nagygyecsi lakos, miért is feljelentették a szombathelyi kir. ügyészségnél.

Valóságos csirkefogó lett Roth Ferenc bozsoki községi szegényből. Horváth Jánostól 3 tyukot, Serer Gyulánétól 1 tyukot, Horváth Sándortól szintén egy tyukot elloptak, ezeket azután egy kölesönkért hátizsákba tette és ismeretlen helyre szökött, hogy a pecsenyét zavartalanul elfogyaszthassa. A nyomozás folyamatban van.

Vasarlási könyvet (kék) cserélje ki a Hangya üzleteiben.

Anyakönyvi kivonat az elmúlt három hétről. Születések: Kohl Antal—Kuntner Emilia: János r. k., Rodler József—Horváth Erzsébet: István r. k., Wurst János—Schatzl Mária: József r. k., Tompek Teréz hajadon: József r. k., Tomsits János—Renner Anna: János r. k., Horváth József—Schlogl Jozsef: Jenő r. k., Szabó István—Luckovits Rozália: István r. k. Házasság: Vrszek Lajos—Futó Agnes. Halálozások: Horváth Kálmáné 59 éves, tüdővész, Wagner János 64 éves, tüdővizenyő, Rizner Lajosné 40 éves, kizárt sörv. Nagy Frigyes 16 éves, agyrongcsolás, Randweg Ferenc 72 éves, tüdőgyulladás, özv. Rupanovits Mihályné 83 éves, agykór, Holeciusz Tóborné 80 éves, agykór, özv. Hauer Józsefné 75 éves, szivbaj, Jambor Margit 2 hónapos, tüdőgyulladás.

Mindenkinek fontos, hogy minél előbbban szerezzék be szükségleteit. Filipp kötött árúgyárban Szombathelyen a saját gyártmányú elsőrendű angol flórozoknik 35.000, női harisnyák DMC anyagból 85.000, kötött kabátok és sveteretek 290.000, kötött mellények 195.000 koronába kerülnek.

50

MILLIÓ KORONÁT

ad a

PESTI NAPLÓ

előfizetőinek és olvasóinak

RÉSZLETEK
A PESTI NAPLÓBAN.

A legcsudalatosabb vegyületek. Minden bi zonnal az emberi test a legcsodálatosabb alkotása a természet vegyészkei kedvének. Annyi elem van benne, mint egy tökéletesen felszerelt kémiai laboratóriumban, de persze nem külön-külön „tartályozva” hanem egyesítve a legbámulatosabb keveréssel. Mindenképp ebben az emberi testben, ha egységül egy hetvenöt kilogramm súlyú embert veszünk, annyi értékes anyag van, mint amennyit ezerkétszáz darab tyuktojás sárgája és fehérje tartalmaz. Aztán: a normális emberi testben husz kanál só van, ötven kockányi cukor, tiszta víz pedig körülbelül tíz liter. De ha azért minden nedvességet elpárologtatnánk egy embernek a testéből, kapnánk kilenevennyolc köbméter világi tógázt és hidrogént, mely gáztömeg elég lenne egy akkora léghajó megtöltésére, mely 77 és fél kilogramm terhet bírna. Ezek kívül a normális emberi testben annyi vas van, hogy két nagy szöveget lehetne kovacsolni belőle; annyi zsír, amennyiből hét kiló gyertyát lehetne önteni, annyi szén van, mint amennyi hatvennégyezer ceruzában és annyi foszfor mint 820 ezer szál gyufában.

Szerkesztői üzenetek.

„Sz. L. H.” A 47.000 koronát köszönettel nyugtázzuk és javára irtuk, azonban bátorodunk megemléteni, hogy az évi előfizetés 88.000 korona.

Budapesti valuta-árfolyamok:

Budapest 0.0069-50

1 aranykorona = 17.000 papírkorona.

Font Sterling	347.000 K.	Dollar	71530 K
Schw. frank	13 980	Francia frank	3884 —
Lira	3024	Sokol	2164 —
Dinár	1180	Lej	370. —
100 osztrák K	100 —	Márka	17050 —

Hivatalos gabonaárak: dunántúli buza 522.000 K. — Rozs 445.000 K. Takarmányárpa 400.000 K. Sárpa 490.000 K. Zab 415.000 K. Kukorica 275.000 K. Korpa 245.000 K.

Stella sütőpor, GUSTÓ vanilin cukor a legjobb! Gyar: BUDAPEST VII., Rottenbiller-utca 46 szám.

Házeladás.

Egy kertes, gazdálkodásra alkalmas ház gazdasági épülettel nálam ELADÓ.

Dr. SZOVJÁK ügyvéd.

Gyümölcsös-árverés.

A közszegi 2516 sz. tjkvben felvett 7213/b/1. hrszámú gyümölcsös a Rostauscher-dűlőben

450¹, négyszögöl kiterjedésben, mely kikerüli Kappel Teréz és testvérei tulajdonát képezi,

1925. évi január hó 24-én d. u. 3 órakor

irodamban önkéntes árverésen el lesz adva. Az árverési feltételek nálam megtekinthetők.

Dr. SZOVJÁK HUGÓ ügyvéd.

Kerteladás.

A Rohonci utcában lévő 595 négyszögöl terület f. évi január 25 én d. e. 11 órakor önkéntes magánárverésen irodamban eladom.

Dr. STUR LAJOS ügyvéd.

Eladó sarokház a belvárosban

Széchenyi- és Ege utca sarkán. Bővebb felvilágosítást

RECHNITZER VILMOS
kádármesternél Szombathely,
Szentmárton utca 2.

Egy 43 négyszögöles

vágóhídi káposztás

irodamban szabad kézből eladó.

Dr. Schneller ügyvéd.

Bangó Tanintézet Budapest, Ráday-u. 14.

Teljes anyagi garancia mellett készít elő vidéki magántanulókat is. Jegyzetek.

Miért olesó és jó a fehérnemű ERŐS ARNOLD cégnél?

Budapest IV., Károly-körut 30 szám. Telefonszám 108-94.

mert saját műhelyében készíti

a legjobb anyagból és a legjobb munkásokkal

Férfi zefir-ing divatmintával . . .	125.000 K.
Selyem vagy rayé-mellű ing . . .	160.000 „
Hálóing egész hosszu	135.000 „
Alsónadrág hosszu	85.000 „
Zzebkendő 100 különböző mintával darabja	7.000 „
Nőiing kézi himzett vászonból . . .	50.000 „
Női hálóing hatizsifonból egész hosszu kézi himzett és aszur . . .	160.000 „

2 részes készlet, ing és nadrág	170.000 K.
Zsemper leibchen, kézimunka . . .	85.000 „
Alvó és nappali pyamák mérték szerint, gyapju flanelből, divatszineken	400.000 „
Kelengye lepedővászon, 160 cm. széles méterje	55.000 „
Finom fehérnemű sifon	27.000 „
Mindennemű vásznak, damasztok és törülközők gyári áron kaphatók.	

Vidéki rendeléseket utánvétellel küldünk. — Meg nem felelő árut kicserélünk, vagy a pénz visszadjuk. Nagyobb bevásárlásnál felvasuti jegyet megtérítünk

Házeladás.

Schey Fülöp utca 4 szám alatti ház eladó. Bővebb felvilágosítás Gruber Sándornál, Várkör 56 szám alatt.

Tanonc felvétetik

MUSZLI SÁNDOR kárpitosmesternél, Közszeg, Belváros.

Hirdetmény.

Olmód község előjárósága a 630 katasztrális holdat kitevő községi területen gyakorolható vadászati jogot

1925. január 11-én d. u. 3 órakor

Olmódon a bíróságnál nyilvános árverésen 1925. február 1-én kezdődő 6 évre haszonbérbe adja.

Az árverési feltételek a horvátországi kormányzói irodában megtekinthetők.

Olmód, 1924. december 29-én.

Az előjáróság.

Beköltözhető ház és két káposztás eladó Várkör 44. Közszeg.

Mindazoknak, akik felejthetetlen drága halottunk temetésén résztvettek, annak koporsóját virágokkal elhalmozták és mélységes fájdalomukat enyhíteni igyekeztek, ezután mondunk hálás köszönetet.

Nektek pedig kis gyermekek, akik szintén oly nagy számban megjelentek, hogy drága halottunkat utolsó útjára kísérjétek, elsősorban ennek nevében mondunk köszönetet. Tiszta lelketek sugallata volt, hogy bucsút vegyetek a titeket mindenkor szerető kis barátoktól, a sir szélén oly kedvesen elhangzott imáttal, felejthetetlen, drága kis halottunk lelkének csakis igaz örömet szereztek.

A Mindenható aldása legyen ezért jutalmatok! Közszeg, 1925. január hó 10-én.

Nagy Kornél nyug. ezredes és családja.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik szeretett anyá, anyós, nagyanya és rokonunk

özv. Rupánovits Mihályné

szül. Krötzl Anna elhunytá alkalmával jóleső részvételt nyújtották, valamint azoknak, kik drága halottunkat utolsó útjára elkísérték, nemkülönben a kuszoru- és virágadományokért, kiváltképen a helybeli honv. altiszti kar jelenléteért ezután mondunk hálás köszönetet

Közszeg, 1925. január 8. a gyászoló család.

GUTH VILMOS vilamos érre berendezés

fa-, csont- és diszmuésztergályos-műhelye

Szombathely, Kossuth Lajos utca 19. sz.

Készít karácsonyi ajándéknak megfelelő tárgyakat, minden e szakmába vágó munkákat úgy mint facsillárokat, villamos állólámpát selyem ernyővel, virágállványt, függöny-, kotta-, zongoraszeket, hordócsapot, billiárdgolyókat és golyót, kugli- — babát, külföldi Lignumsanctum-golyót. —

BUDAPESTI NEMZETKÖZI VÁSÁR 1925.

ÁPRILIS 18—27-ig.

Rendezői a BUDAPESTI KERESKEDELMI ÉS IPARKAMARA.

Felvilágosítás kapható: A Köszegi Ipartestület elnökségénél, Sopronban a Kereskedelmi iparkamaránál, továbbá a vásár rendezőségénél BUDAPEST V. SZEMERE-UTCA 6. K. dívezőnyves utazás és vizum. Lakáskiutlás.

Elektro Bioskop a „Mulató” nagytermében

Vasárnap január 11-én délután 3 órai kezdettel mérsékelt helyárakkal, d. u. 1,6 órakor rendes helyárakkal tartanak előadások, este táncmulatság miatt nincsen előadás.

A FEKETE KANCELLÁR

(ÁRMÁNY és SZERELEM)

Schiller szomorujátéka nyomán filmen 6 felvonásban. Főszereplő Werner Krausz és R. Schünzal.

Chaplin mint kellékes

Burleszk 1 felvonásban.

ZSOLDOS MAGANTANFOLYAM

Budapest VII., Dohány-u. 84. Telefon: J. 124-47.

előkészít középiskolai magánvizsgákra, érettségire vidékieket is.

ELADOK Kossuth Lajos-utca 8. alatt:

BUTORT: szekrényeket, asztalokat, székeket, ágyakat konyhaberendezéseket, hálószoba- és ebédlőberendezéseket, mindenféle butorokat a legolcsóbb áron.

RUHANEMŰEKET: férfiföltönyöket, alsóruhákat, férfi- és női fehérneműket, szoknyákat bluzokat, női kabátokat, cipőket, kalapokat, szőnyegeket, ágyneműket és paplanokat.

Mindennemű konyhai- és díszedényeket, átványokat veszek

ÖSSZEFOGLALÓ TANKÖNYV

a középiskola alsó 4 osztályának teljes tananyaga két kötetben; Algebra és Geometria a középiskola teljes tananyaga olyképen feldolgozva, hogy tanár nélkül is megtanulható. — Megrendelhetők Zsoldos Magántanfolyamánál Budapest VII., Dohány-utca 84

Irodaberendezések

NAGY és VÉRTES R. T. Redőnyös íróasztalok hitelre is. Budapest V., Arany János-utca 20 sz. Képes árjegyzék ingyen.